

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ ЮРИДИЧНИЙ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри цивільного
права та процесу
факультету юридичного
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол №1 від 29 серпня 2022 р.)

Завідувач кафедри цивільного права
та процесу

_____ проф. Косак В. М.

**СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПОСЕРЕДНИЦТВА ТА
МЕДІАЦІЇ**

що викладається в межах ОПН «Право»
другого магістерського рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності 081 «Право»

Львів – 2022 рік

**Силабус курсу «Теорія і практика посередництва та медіації»
2022-2023 навчального року**

Назва курсу	Теорія і практика посередництва та медіації
Адреса викладання курсу	вул. Січових Стрільців 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	кафедра цивільного права та процесу
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право»
Викладачі курсу	Верес Ірина Ярославівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права та процесу
Контактна інформація викладачів	iryna.veres@lnu.edu.ua http://law.lnu.edu.ua/employee/veres-iryna-yaroslavivna , кафедра цивільного права та процесу
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відбуваються згідно графіку, який затверджується на кафедрі цивільного права та процесу
Сторінка курсу	https://law.lnu.edu.ua/course/teoriya-i-praktyka-mediatsiji-ta-poserednytstv-vidnovne-pravosuddya-2
Інформація про курс	Курс «Теорія і практика посередництва та медіації» поєднує теоретичну та практичну частини. Теоретична частина включає вивчення загальних положень про медіацію та посередництво, процедуру медіації, правовий статус медіатора, особливості медіації у цивільному, господарському, кримінальному, адміністративному процесі, медіацію в нотаріаті, адвокатурі, особливості медіації при вирішенні різни приватно-правових та публічно-правових спорів, правового регулювання в країнах романо-германської та англо-саксонської правових систем. Практична частина охоплює проведення медіаційних сесій за участю викладача -медіатора та студентів -сторін медіації.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Теорія і практика посередництва та медіації» є завершальною нормативною/вибірковою дисципліною з спеціальності <u>Право</u> 081 для освітньої програми <u>Право</u> , яка викладається в першому семестрі
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної/вибіркової дисципліни «Теорія і практика посередництва та медіації» є: опанування теоретичних та практичних проблем медіації, а також вивчення теоретичних положень та вироблення навичок практичного застосування знань і норм чинного законодавства у цій сфері. Завданням вивчення дисципліни «Теорія і практика посередництва і

	медіації» полягає у формуванні знань, умінь та навиків щодо вирішення спорів шляхом проведення медіації.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1..Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. — Одеса : Екологія, 2019. — 456 с. : іл. 2.Любченко Я. П. Альтернативні способи вирішення правових спорів: теоретико-правовий аспект: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук: 12.00.01. Харків, 2018. 3.Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика: монографія. Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. 276 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492 2.Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 6, ст.56 3.Про медіацію: Закон України від 16.11.2021р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2022, № 7, ст.51 4.Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 18, ст.73 5.Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004 6. Про затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р.№ 643. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-bakalavr-644-20.07.2022.pdf 7.Нестор Н. В. Запровадження медіації в кримінальному процесі України: проблеми теорії та практики : монографія. К.: Алерта, 2018. 182 с. 8. Прущак В. Роль судді під час здійснення процедури врегулювання спору за участю судді: проблемні аспекти та шляхи їх подолання. Цивільне право і процес. 2018. С. 44–48. 9.Можайкіна О. Правовий аналіз врегулювання спору за участю судді. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2018. № 2. С. 174–180. 10. Мазаракі Н. А. Теоретико-правові засади запровадження медіації в Україні: дис. ... докт.юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2019. 484 с. 11. Гнатюк Н. Мистецтво домовлятися. Юридичний вісник України. 2018. № 38. С. 11. 12. Kyselova T. Professional Peacemakers In Ukraine: Mediators And Dialogue Facilitators Before And After 2014. Kyiv Mohyla Law And Politics Journal. 2018. № 3. С. 117–136. 13. United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation of August, 7th, 2019. URL: https://www.uncitral.org/pdf/english/commissionssessions/51st-session/Annex_I.pdf
Тривалість курсу	_____120_____ год.
Обсяг курсу	_32_ годин аудиторних занять. З них _16_ годин лекцій, _____16_____

	годин лабораторних робіт/практичних занять.
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати поняття, види, процедуру, переваги проведення медіації; особливості медіації в цивільному, господарському, адміністративному, кримінальному судочинстві; перспективи застосування медіації в нотаріаті, адвокатурі. - Вміти: аналізувати досвід застосування медіації у країнах англо-американської та романо- германської правової системи та особливості правової системи України; розробляти пропозиції щодо правового регулювання медіації в спеціальному законі. Вміти проводити медіаційні процедури, ефективно взаємодіяти з учасниками медіації; проводити обговорення щодо підвищення якості медіації. Вміти використовувати правові знання та набувати нові психологічні знання для скерування сторін спору до самостійного вирішення конфліктних ситуацій. Вивчення навчальної дисципліни «Теорія і практика посередництва та медіації» спрямовано на розвиток у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: Очікувані інтегральні компетентності: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності Очікувані загальні компетентності: 1.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 2.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 3.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 4.Здатність бути критичним і самокритичним. 5.Здатність працювати в команді. Очікувані спеціальні (фахові) компетентності: 1.Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. 2.Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, цивільне і цивільне процесуальне право 3.Здатність застосовувати правові принципи та доктрини . 4.Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. 5.Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. 6.Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання 1.Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення

	<p>Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>2.Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>3.Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.</p> <p>4.Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>5.Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p>6.Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.</p> <p>7.Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.</p> <p>8.Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>9.Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>10.Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p> <p>11.Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях</p>
Ключові слова	Медіація, посередництво, мирова угода, медіатор, хостинг, нотаріус, адвокат, прокурор, цивільні спори, господарські спори, сімейні спори, трудові спори, земельні спори.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО МЕДІАЦІЮ ТА ПОСЕРЕДНИЦТВО</p> <p>Історія розвитку інституту медіації. Зародження медіації у США, Великобританії. Впровадження медіації в Україні.</p> <p>Поняття медіації. Загальна характеристика форм позасудового вирішення конфліктів. Ознаки медіації. Переваги медіації. Види медіації. Судова та позасудова медіація. Обов'язкова та добровільна медіація.</p> <p>Принципи медіації. Принцип добровільної участі. Принцип рівності. Принцип активності. Принцип самовизначення сторін медіації. Принцип незалежності. Принцип нейтральності. Принцип конфіденційності інформації щодо медіації.</p>

Сфера застосування медіації. Медіація при вирішенні цивільних, сімейних господарських, трудових спорів. Медіація в кримінальних провадженнях та справах з приводу адміністративних правопорушень. Випадки, коли медіація не може виступати альтернативним способом вирішення спорів.

Правове регулювання медіації. Міжнародно-правові акти . Аналіз Проектів Законів «Про медіацію».

ТЕМА 2. ПРОЦЕДУРА МЕДІАЦІЇ

Початок процедури медіації. Рішення сторін про розгляд і вирішення спору за допомогою послуг медіатора. Вибір медіатора. Звернення до медіатора. Визначення учасників процесу як медіатором, так і сторонами. Технічна організація медіації. Договір між сторонами спору про досягнуту ними згоду на проведення медіації. Договір про проведення медіації, що укладається між сторонами спору та медіатором.

Проведення процедури медіації. Етапи проведення медіації. Човникова медіація. Медіація, що проводиться кількома медіаторами. Очна та заочна медіація.

Припинення процедури медіації. Підписання сторонами медіації договору за результатами медіації. Заява сторін або однією із сторін, адресованою медіатору про припинення медіації. Заява медіатора про припинення медіації.

Договори за результатами медіації. Правова природа домовленостей, які досягнуті сторонами за результатами медіації. Мирова угода. Виконання договорів, які укладаються за результатами проведення медіації.

ТЕМА 3. ПРАВОВИЙ СТАТУС МЕДІАТОРА

Вимоги щодо набуття статусу медіатора. Загальні вимоги до медіатора, які передбачені у Проектах Закону «Про медіацію». Особи, які не можуть бути медіаторами. Професійне навчання медіаторів. Незалежність медіатора. Нейтральність медіатора. Реєстр медіаторів. Об'єднання медіаторів.

Права медіатора. Аналіз Проектів Закону «Про медіацію». Аналіз Європейського кодексу медіації. Аналіз Кодексу етики медіатора, розроблений Українським центром медіації.

Обов'язки медіатора. Аналіз Проектів Закону «Про медіацію». Аналіз Європейського кодексу медіації. Аналіз Кодексу етики медіатора, розроблений Українським центром медіації.

Відповідальність медіатора. Контроль якості надання послуг медіації.

Скарги на дії або бездіяльність медіаторів.

ТЕМА 4. МЕДІАЦІЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ТА ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Примирення на різних стадіях цивільного процесу. Медіація на стадії провадження у справах до судового розгляду. Медіація під час судового розгляду. Медіація під час апеляційного і касаційного провадження. Медіація у виконавчому провадженні.

Врегулювання спору за участю судді у цивільному та господарському процесі. Підстави проведення врегулювання спору за участю судді.

Порядок призначення врегулювання спору за участю судді. Порядок проведення врегулювання спору за участю судді. Припинення врегулювання спору за участю судді. Строк проведення врегулювання спору за участю судді.

ТЕМА 5. МЕДІАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ТА КРИМІНАЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Примирення в адміністративному процесі. Врегулювання спору за участю судді. Підстави проведення врегулювання спору за участю судді. Порядок призначення врегулювання спору за участю судді.

Порядок проведення врегулювання спору за участю судді. Припинення врегулювання спору за участю судді. Строк проведення врегулювання спору за участю судді.

Угода про примирення між потерпілим та підозрюваним чи обвинуваченим в кримінальному процесі. Угоди в кримінальному провадженні. Ініціювання та укладення угоди. Обставини, що враховуються прокурором при укладенні угоди про визнання винуватості. Зміст угоди про примирення. Зміст угоди про визнання винуватості. Наслідки укладення та затвердження угоди. Загальний порядок судового провадження на підставі угоди. Наслідки невиконання угоди.

ТЕМА 6. МЕДІАЦІЯ В НОТАРІАТІ

Підстави для інтеграції примирювальних процедур в нотаріальну практику. Права та обов'язки нотаріуса. Нотаріальна таємниця.

Елементи медіації в рамках нотаріальних повноважень. Здійснення медіації при посвідченні правочинів. Офіційні примирювальні процедури. Пропозиції щодо удосконалення українського законодавства.

ТЕМА 7. МЕДІАЦІЯ В АДВОКАТУРІ

Види адвокатської діяльності. Аналіз ЗУ «Про адвокатуру та

адвокатську діяльність».

Права та обов'язки адвоката. Професійні права адвоката. Професійні обов'язки адвоката. Адвокатська таємниця. Гарантії адвокатської діяльності.

Елементи медіації в адвокатській діяльності. Переваги здійснення медіації адвокатом. Пропозиції щодо удосконалення українського законодавства.

ТЕМА 8. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ СПОРІВ

Медіація у спрах про захист особистих немайнових прав фізичної особи. Порухення особистих немайнових прав фізичної особи. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у спрах про право власності та інші речові права. Порухення права власності та інших речових прав. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у спрах про право інтелектуальної власності. Порухення у сфері інтелектуальної власності. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у спрах, що виникають з договорів. Порухення договірних зобов'язань. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у спрах про недоговірні зобов'язання. Правове регулювання не договірних зобов'язань. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у спрах про спадкове право. Спори у сфері спадкового права. Особливості проведення та переваги медіації.

ТЕМА 9. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ

Медіація у договірних спрах. Порухення договірних зобов'язань. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у переддоговірних, немайнових спрах. Особливості немайнових спорів. Особливості проведення та переваги медіації.

Медіація у майнових спрах. Особливості майнових спорів. Переваги проведення медіації.

Медіація у спрах про право інтелектуальної власності. Загальна характеристика спорів у сфері інтелектуальної власності. Переваги

проведення медіації.

ТЕМА 10: МЕДІАЦІЯ У СФЕРІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Загальні положення про охорону і захист корпоративних прав.

Спори, пов'язані з питаннями корпоративного управління.

Переваги медіації як способу захисту корпоративних прав.

ТЕМА 11. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ СІМЕЙНИХ СПОРІВ

Медіація у спрах про розірвання шлюбу. Правове регулювання розірвання шлюбу. Особливості проведення медіації. Переваги медіації як альтернативного способу вирішення даних спорів.

Медіація у спрах про стягнення аліментів. Правове регулювання розірвання шлюбу. Правове регулювання розірвання шлюбу. Особливості проведення медіації. Переваги медіації як альтернативного способу вирішення даних спорів.

Медіація у спрах про поділ майна подружжя. Правове регулювання розірвання шлюбу. Правове регулювання розірвання шлюбу. Особливості проведення медіації. Переваги медіації як альтернативного способу вирішення даних спорів.

Медіація у спрах про шлюбний договір. Правове регулювання розірвання шлюбу. Правове регулювання розірвання шлюбу. Особливості проведення медіації. Переваги медіації як альтернативного способу вирішення даних спорів.

ТЕМА 12. МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ТРУДОВИХ СПОРІВ

Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів. Індивідуальні трудові спори.

Медіація як спосіб вирішення колективних трудових спорів. Колективні трудові спори.

ТЕМА 13. МЕДІАЦІЯ ЯК ПОЗАСУДОВИЙ СПОСІБ ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Види земельних спорів.

Розгляд і вирішення земельних спорів в позасудовому порядку. Особливості медіації при вирішенні земельних спорів.

ТЕМА 14. МЕДІАЦІЯ В КРАЇНАХ АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРАВА

	<p>Медіація у Сполучених Штатах Америки. Правове регулювання медіації. Види медіації. Правовий статус медіатора. Договори, які укладаються за результатами проведення медіації. Врахування досвіду правового регулювання медіації для удосконалення українського законодавства.</p> <p>Медіація у Великобританії. Правове регулювання медіації. Види медіації. Правовий статус медіатора. Договори, які укладаються за результатами проведення медіації. Врахування досвіду правового регулювання медіації для удосконалення українського законодавства.</p> <p>ТЕМА 15. МЕДІАЦІЯ В КРАЇНАХ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ШКОЛИ ПРАВА</p> <p>Медіація в Німеччині. Правове регулювання медіації. Види медіації. Правовий статус медіатора. Договори, які укладаються за результатами проведення медіації. Врахування досвіду правового регулювання медіації для удосконалення українського законодавства.</p> <p>Медіація в Австрії. Правове регулювання медіації. Види медіації. Правовий статус медіатора. Договори, які укладаються за результатами проведення медіації. Врахування досвіду правового регулювання медіації для удосконалення українського законодавства.</p> <p>Медіація в Італії. Правове регулювання медіації. Види медіації. Правовий статус медіатора. Договори, які укладаються за результатами проведення медіації. Врахування досвіду правового регулювання медіації для удосконалення українського законодавства.</p> <p>Медіація у Франції. Правове регулювання медіації. Види медіації. Правовий статус медіатора. Договори, які укладаються за результатами проведення медіації. Врахування досвіду правового регулювання медіації для удосконалення українського законодавства.</p>
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з теорії держави та права, конституційного та цивільного права, господарського, сімейного права, трудового, земельного права, достатніх для сприйняття категоріального апарату; для розуміння джерел правового регулювання.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекційні заняття з використанням презентацій. Практичні заняття у формі дискусій. Тьюторський супровід студентів.
Необхідне обладнання	Під час лекційних занять використовується програмне забезпечення
Критерії оцінювання (окремо для кожного	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

<p>виду навчальної діяльності)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • практичні: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>50</u> • модуль: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>100</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час практичних занять, при написанні модульних робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену.</p>	<p>https://law.lnu.edu.ua/course/teoriya-i-praktyka-mediatsiji-ta-poserednytstv-vidnovne-pravosuddya-2</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>